

„Elkészültét követően Vaszary a festményt bemutatta az 1929-es nürnbergi magyar kiállításon. E tárlat a két világháború között, a magyar festészet legjelentősebb külföldi seregszemléje volt.”

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Tengerpart (Strandolók), Rimini, 1928



59 | 105
aukción tétel

VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Tengerpart (Strandolók), Rimini, 1928

Olaj, vászon, 43x66,5 cm
Jelezve balra fent: Vaszary J

Kezdő ár: 30 000 000 Ft / 92 308 EUR
Becsérték: 50 000 000 – 70 000 000 Ft
Estimated value: 153 846 – 215 385 EUR

PROVENIENCIA:

■ Révész István,
majd Marie J. Doty gyűjteményéből

KIÁLLÍTVA:

■ Ausstellung Neuzeitlicher Ungarischer Kunst,
Nürnberg, Norishalle,
1929. február 23. - április 14.
(katalógus: 382. *Am Meeresufer, 1928* címen)

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA:

■ Vaszary, Zürich, Galerie Semiha Huber,
1964. december – 1965. január

Vaszary J.





1. Strandolók a szászadelón | Forrás: Fortepan

2. Rimit hirdető utazási plakát



Vaszary János az első világháborút követően először 1925-ben jutott el, hosszú kihagyás után ismét külföldre. Legelső útja, Európa Berlin mellett legjelentősebb művészeti központjába, Párizsba vezetett. Festészetének karaktere alapos változáson esett át ebben az időszakban, színei kivilágosodtak, palettája gyökeresen megújult.

Tiszta hófehér alapozást kezdett alkalmazni, melyen a tubusszínnek minden addiginál erőteljesebb ragyogással kápráztatták el művészetének rajongóit. Palettaként üveglapot használt, hogy a festékszínnek fényerejét jobban felmérhesse.

Az ezt követő szűk másfél évtizedben, szinte minden évben heteket töltött az olasz tengerparton, ahonnan nem csupán vázlatokkal és benyomásokkal, de kész művek sorozataival tért vissza budapesti és tatai otthonába.





Nyomatásban is megjelent útibeszámoló, vázlatkönyveinek bejegyzései, valamint számos akvarelljének és olajképeinek feliratai alapján lehetséges rekonstruálni, hogy melyik évben merre járt és hol alkotott. 1927-ben például megfordult Párizson kívül Portorose, Pirano, Trieszt, Velence, Miramare és Rimini tengerpartjain. Egy évvel később a tavaszi Velencei Biennálén kívül

Vaszary csupán Riminiben töltött huzamosabb időt. A Rimini plage-on festett olajképeiből gyönyörűsége sorozat maradt fent hazai és külföldi magán-, illetve közgyűjteményekben. Ezek közé tartozik a most felbukkant és itt bemutatott tengerparti jelenet is. **Elkészültét követően Vaszary a festményt bemutatta az 1929-es nürnbergi magyar kiállításon. E tárlat**

a két világháború között a magyar festészet legjelentősebb külföldi seregszemléje volt.

A 19. századi klasszikusoktól a legmodernebb mesterekig ívelő kiállításon Vaszary huszonhárom olajképét mutatta be, melyek többsége az utóbbi három évben megújult festészetét reprezentálta.

Az itt bemutatott Tengerpart vagy Strandolók címen ismert festmény, eredetileg a művész titkárának, Révész Istvánnak a gyűjteményében volt, majd a zürichi Semiha Huber Galéria közvetítésével, az 1960-as években került amerikai magántulajdonba.



3. Raoul Dufy: Sainte-Adresse strandja, 1906 magántulajdon



4. Albert Marquet: Sainte-Adresse strandja, 1906 körül, magántulajdon

Azonos méretű párdarabját szintén a Galerie Semiha Huber mutatta be, 1964-1965 fordulóján rendezett gyűjteményes Vaszary tárlatán. Bár a svájci kiállítás katalógusában a most felbukkant kép nem szerepel a nyomtatásban felsorolt tételek között, azonban a festmény hátoldalán fellelhető korabeli és autentikus kézírásos cédula tanúsága szerint ekkor mégis bemutásra került.

Vaszary az 1920-as évek közepétől viszonylagos rendszerességgel írt aktuális útibeszámolókkal megtűzdelt művészetelméleti cikkeket hazai napilapokba. 1928 szeptemberében a Pesti Napló hasábjain jelent meg Ravenna-Rimini című írása, melyben a következők olvashatók: „Rimini, messze a parttól, a Malatesták fészke – míg a tenger mellett az új Olaszország egy végeláthatatlan, több kilométerre terjedő fürdője; és ez a plage

mégis a legolaszosabb, amit eddig láttam. Afrikai hőség – éjjel moszkítókkal; a tengerparton, mely állandóan mozog, kellemes, hűvös szellő lengedez; itt nincs hőség. ... Az égő fővenyén óriási tömeg nyüzsög, mely nem tudni, honnan verődött össze. Teljesen olasz karakterű – az idegeneket nyomtalanul felszipantotta –, pedig elegen vannak. ... Első pillanatra egy szemkápáztató, színdús, hangyaboly módra nyüzsögő kis-ázsiai országos vásárra



5. Vaszary János: Rimini, 1928
magántulajdon

gondoltam, mely szakadatlanul tart reggeltől estig, és mindennap megismétlődik. Mintha a hatalmas, régi, cézári Róma összes kolóniái, keleti és afrikai tartományai adtak volna itt egymásnak randevút vakmerő szín- és formagazdagságban, kiapadhatatlan változatosságban; Kis-Ázsia, Egyiptom ízlése, fellángolása és újraébredése, vagy folytonossága, a gladiátorok szép testisége, méltóságteles, színpadi

megjelenés, csudálatos orientális és déli hajviselet. Lila, citromsárga, cinóber, terrakotta, sáfrányszínű pizsamák, – a hölgyek fején átkötött bíbor, sötétkék vagy narancsszínű szalagokkal; atlétaférfiak bronz, kékeslila és feketebarna lesüléssel... És ez az örökké mozgó, lármás, önmagát élő és megsokszorozó tömeg színes kabinok és még színesebb ernyők és vitorlaszerűen kifeszített tendellák közt zajlik; itt

futkos, lármáz, alszik és úszik reggeltől – késő estig. ... Talán valamikor napnyugtakor Alexandria fárosza körül, vagy egy nérói cirkusz tájékán lehetett ilyen mozgalmas, színgazdag életet látni. Ez itt a festő bazárja, Mekkája és Szent Gangesze.”

Vaszary írása a művészetének ihletadó színpompás itáliai strandélet pontos rögzítése.

Brutális színhasználat és nagyvonalú formaképzés jellemző a mester ekkori festészetére, melynek kiemelkedően erőteljes darabja a most aukcióra kerülő tengerparti életkép.

RUM ATTILA

